

Magyar Zoltán
országgyűlési képviselő

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: **K15313**

Érkezett: **2017 APR 24.**

Írásbeli kérdés

Kövér László úrnak,
az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Magyarország Alaptörvénye 7. cikk (2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli kérdést kívánok benyújtani a Földművelésügyi Minisztériumot vezető miniszterhez, mint a tárgyban illetékes minisztérium vezetőjéhez

„Mit válaszol a tárca az Élőlánc Magyarországért levelére?”

címmel.

A benyújtott kérdésemre a választ írásban várom.

Tisztelt Miniszter Úr!

A kérdésem igen egyszerű. Milyen választ ad a tárca az mellékletben csatolt levélben felvetett problémákra?

Várom érdemi válaszát!

Budapest, 2017. április 24.

Tisztelettel:

Magyar Zoltán
Jobbik

AZ ÉLŐLÁNC MAGYARORSZÁGÉRT ÁLLÁSPONTJA A T/14461 SZÁMÚ ERDŐTÖRVÉNY-MÓDOSÍTÁSI JAVASLATHOZ

Az Élőlánc Magyarországért **jelen formájában elfogadhatatlannak tartja az országgyűlés elé nemrég beterjesztett erdőtörvény-módosítást**, amelynek több rendelkezése is sérti nemzeti érdekeinket, illetve természeti örökségünkre nézve rendkívül káros.

Bár a kormány a természeti környezet és az erdők védelme terén néhány ponton (például a Natura 2000 erdőkre vonatkozó korlátozások) előremutató változtatást javasol, törvényjavaslata összességében védhetetlen és elfogadhatatlan a koncepciójában mutatkozó alapvető hiányosságok és hibák, a szakmai tévedések, és a hatályos törvény számos módosításra szoruló rendelkezésének változatlan fenntartása miatt. Így például

az állami földek eladásának következtében előállt helyzetre hivatkozva a kormány lehetővé tenné a zárványként elhelyezkedő, kis méretű és alacsony természetességű **állami tulajdonú erdők** (faültetvények, kultúrerdők és származék erdők, amelyekbe például egykori parkok is beletartoznak) **eladását**, ám ezt nem ellentételezi magántulajdonú erdők kötelező erővel végrehajtandó állami tulajdonba vételével, azaz egyértelműen a nemzeti vagyon és egyúttal az erdővagyon csökkenését idézné ezzel elő, és lehetőséget teremt kulturális örökségünk egy részének felszámolására (1).

A javaslat *Általános Indoklás*-ában megfogalmazottakkal ellentétben **csökkentené az erdők védelmének korábbi szintjét** a védelmi rendeltetésekhez rendelt korlátozások gyengítésével (20 §), ami által az eddiginél jobban kiszolgáltatja az erdőket a profitorientált gazdálkodásnak, annak minden, a természetre és környezetre, valamint a társadalomra gyakorolt káros következményével együtt (2).

A jelenlegi szabályozást megszüntetve lehetővé tenné a **természetvédelmi területeken álló erdők eddiginél is kiterjedtebb gazdasági célú hasznosítását** (20 §), beleértve akár vadaskertek létesítését is, ami végzetes egy védett területen, és ami alól csak a fokozottan védett erdők jelentenek kivételt. (3).

Különösen szégyenteljes, hogy az Európai Unióban már tiltólistára tett, rendkívül káros és környezeti szempontból veszedelmes, fás szárú gyomoknak tekintett inváziós fafajok **erdészeti alkalmazását továbbra is engedélyezné**, amivel egyre inkább veszélybe sodorja nem csak erdőinket, hanem a magyar tájat, hazánk biológiai sokféleségét és természeti változatosságát is. (4)

Ahelyett, hogy ahol lehet, a helyreállítást tűzné ki célul, a kormányzat nem kíván leszámolni a múltból örökölt káros gyakorlattal és hibákkal, mert **megfelelőnek és fenntartandónak tekinti erdőink jelenlegi állapotát**, az őshonos fafajú erdők erősen lecsökkent arányát, az erdők túlzott kitermeléséből fakadó elfiatalosodását, az intenzív erdőgazdálkodási módszerek következtében beállt természetességi szint csökkenését, amelyek a kommunista rendszer alatt, majd az azt követő közel két évtizedben is folytatott, nem ritkán rablógazdálkodással felérő erdőgazdálkodás következtében alakultak ki (5).

A javaslat **szakmai hibáktól sem mentes**. Annak ellenére, hogy a kormány célul tűzte ki a klímaváltozás elleni védekezést és a széndioxid-megkötés növelését, mégis a magántulajdonú erdők esetében lehetővé tenné a vágásérettségi kor 10 illetve 20 évvel történő csökkentését lerövidítve ezáltal azt az időt, amit a fákba beépült széndioxid megkötött állapotban tölt (47. §).

Az intenzíven terjedő, inváziós fafajok tovaterjedését nem is kívánja megelőzni vagy megakadályozni, csupán a természetes és természetszerű erdőállományokat, valamint a védett

területek nem erdő művelési ágú részeit védené meg egy száz méteres túltó zóna kialakításával (ami pontosan száz méterrel kevesebb a korábbi, minden idegenhonos fajra vonatkozó szabályozásban szereplőnél). Hogy a kormány hogyan kívánja megértetni az e fajok természeit, magvait szállító széllel vagy madarakkal a száz méteres távolság túllépésének tilalmát, az a javaslatból nem derül ki.

Míndezeken felül a törvényjavaslat **nem tartalmaz** több, a hatályos törvényben feltétlenül **módosítandó rendelkezést**. Így a kormány

- továbbra is csak a védett területeken belül kívánja az erdők egy részét fenntartható üzemmódra (faanyagtermelést nem szolgáló, illetve örökerdő) átállítani, noha fenntartható erdőgazdálkodást éppen nem védett területeinken belül kellene folytatni, ahol gazdálkodásnak valójában nincs helye, ráadásul ez a szabályozás kellően pontatlan és meghatározatlan ahhoz, hogy egyáltalán meg lehessen valósítani,
- továbbra is csak a fák alapján ítéli meg az erdők természetességének szintjét, noha egyes erdőgazdálkodóinknak köszönhetően ma sok helyen olyan állományok találhatóak természetés élőhelyekre ültetett idegenhonos fajokkal (pl. alföldi gyöngyvirágos tölgyes helyén létesített akác), amelyeket a törvényben lefektetett szempontok alapján helyesen besorolni nem lehet,
- továbbra sem kíván szembenézni a múltban elkövetett, akár jó szándékú hibákkal, és nem kívánja felülvizsgálni az erdő művelési ágba sorolt területek besorolásának szakmai megalapozottságát, és nem áll szándékában a nem megfelelő besorolású területeket kivenni az erdők kategóriájából (6),
- továbbra sem szakít a túlhaladott és ma már elfogadhatatlan gyakorlattal, hogy az állami erdők kezelőit (a volt állami erdőgazdaságok utódait) lényegében tulajdonosi jogokkal ruházza fel tekintet nélkül az erdők elsődleges rendeltetésére és az abból fakadó közfunkcióira, noha az állami erdők tulajdonosai lényegében mi magunk, állampolgárok vagyunk,
- továbbra sem veszi tudomásul azt a jogos elvárást, hogy a nem faültetvény állami erdőknek az alaptörvényben biztosított alapjogok gyakorlásának legfőbb sztereiként elsődlegesen közjóléti szerepe van, és ezért nem is szabályozza a magánerdőktől eltérően az állami erdők látogatásának rendjét.

Összességében véve a törvénymódosításból az látszik, hogy az elsősorban nem a közérdeket, a nemzet és az ország érdekét, hanem a gazdasági élet egyes szereplőinek érdekeit szolgálja. A javaslat nyíltan szembe megy Magyarország Környezetvédelmi Stratégiájával, és sérti az Európai Unió Biodiverzitás Stratégiáját, Magyarország Alaptörvényének P cikke (1) bekezdésében és a XXI. cikke (1) bekezdésében foglaltakat, és Magyarország hosszú távú nemzeti érdekeit. A hiányosságok, az alapvető koncepcionális és a szakmai tévedések, valamint az ország természeti örökségének és ezen belül a védett természeti területek károsításához vezető szabályozás miatt a törvényjavaslat annak ellenére elfogadhatatlan, hogy más területeken előremutató szabályozást is tartalmaz.

Mezőfalva 2017. április 17.

Élőlánc Magyarorszáért Elnöksége

Jegyzetek

(1) A kormány indoklása szerint az ilyen kisméretű zárványerdők állami kezelése nem megoldható, ezért helyesebb azoktól megszabadulni. Az állítás önmagában véve nem igaz, hiszen az állami erdőket kezelő cégek működési területe mindenütt hatalmas. Sokkal inkább az látszik valószínűnek, hogy bár a kezelés megoldható, az nem gazdaságos (értsd, elegendő profitot nem eredményez). A javaslattal érintett erdők egy részét bizonyosan egykori birtokközpontokhoz vagy kúriákhoz tartozó parkok, parkerdők képezik, amelyek a nagyobb méretű kastélyok parkjaihoz hasonlóan a még ma is álló kúriák szerves részét kellene, hogy alkossák. Nyilvántartás szerinti elkülönítésük és erdővé minősítésük a háború után, részben a földbirtokosok elleni bosszú részeként történt meg, ám az eredeti állapotok helyreállítását ez a javaslat nem hogy nem rendezi, de végérvényesen lehetetlenné teszi.

(2) részlet a törvényjavaslat Általános Indoklás-ából

„Fontos hangsúlyozni, hogy a javasolt módosítások nem érintik a törvény preambulumban lefektetett célkitűzéseket, illetve a törvényben az erdők, erdei életközösségek védelme érdekében rögzített elvárásokat és korlátozásokat.

A szabályozás legfontosabb célja továbbra is az erdők, az erdei élőhelyek, és ez által az erdei életközösségek védelme, az erdők szakszerű kezelése, károsító hatásoktól, túlzott használattól, és igénybevételtől való megóvása, természetességi állapotának fenntartása, valamint az erdő rendeltetésének, a termőhelyi viszonyainak és a természetességi állapotának megfelelő felújítása marad.”.

(3) **Védelem alatt álló erdőterületeken haszonszerzést szolgáló és egyúttal az erdőt károsító gazdasági tevékenységeknek nincs helye.** *Védett területeinket hazánk természeti örökségének megőrzésére, fenntartására, helyreállítására és bemutatására hoztuk létre, ezért ott olyan tevékenységeknek nincs helye, amelyek e célok megvalósítását akadályozzák vagy veszélyeztetik.* A védelem alatt álló erdő, mint a kifejezés is jelzi, védelem alatt áll minden az erdőt érő olyan külső hatástól, beavatkozástól, amely az erdő biológiai tulajdonságait, így például, de nem kizárólag az erdő szerkezetét, faji összetételét, korösszetételét, az élő és holt fa arányát természetellenes módon megváltoztatja, a biológiai sokféleség fennmaradását bármilyen módon veszélyezteti, vagy a biológiai sokféleség helyreállítását akadályozza. Az a kommunista időkben gyökerező és máig kísértő szemlélet, miszerint a védett erdőben is folytatni kell a haszonszerzést szolgáló erdőgazdálkodási tevékenységeket, a múlt káros öröksége. A haszonszerzés céljából folytatott erdőgazdálkodási tevékenységek jelentős része az erdei és nem erdei életközösségek gyakran jelentős károsodásával, nem egyszer megsemmisülésével jár. A tarvágások a teljes erdei életközösséget felszámolják, a tuskózás és teljes talajfelújítás az erdei talajok szerkezetének károsodását és a talajban és annak felszínén található élőlények elpusztulását eredményezi. A cserjék ismétlődő kiirtása az erdőt megfosztja egyik alapvető szerkezeti elemétől, egyben élőhelyeket semmisít meg, továbbá teret nyit gyomok és idegenhonos fajok megtelepedésének. Tudomásul illene venni, hogy védett területeink éppen úgy nem gazdasági haszonszerzésre valók, mint kulturális örökségünket őrző múzeumaink, mert nem az a funkciójuk.

(4) **Ép eszű ember gyomokkal, legyenek azok lágyszárúak vagy fásszárúak, nem fertőzi meg saját kertjét, udvarát, lakhelyét, pláne nem szülőföldjét, hazáját.** Az intenzíven terjedő úgynevezett inváziós fafajok ma szinte mindenhol megjelennek, visszaszorításuk, kiirtásuk módja máig megoldatlan, illetve rendkívül költséges és munkaigényes. E fajok természetes élőhelyeinket megfertőzve azokban súlyos károkat okoznak megváltoztatva az életközösségek összetételét és működését, kiszorítva más fajokat és elszegényítve az eredetileg gazdag élővilágot. Az inváziós fajoknak tiltólistán a helyük. Az ismeretek mai szintjén az inváziós fafajok erdészeti alkalmazása egyértelmű támadás Magyarország természeti gazdagsága, sokszínűsége, a Kárpát-medencén belül

található egyedülálló életközösségek, a nemzet természeti öröksége és annak legjelesebb darabjait megőrizni hivatott természetvédelmi területeink, a magyar táj és a gyomfák ellen védekezni kényszerülő magyar ember ellen. Az inváziós fajok ültetésének engedélyezése ezért támadás a szülőföld ellen, így aki ezt teszi, az egyúttal arról is bizonyosságot tesz, hogy számára Magyarország nem szülőföld, nem is haza, hanem csupán zsákmányszerző terep.

(5) Bár az ország erdősültségének mértéke közel 21%, ennek csupán közel ötöde az őshonos fafajú, magas természetességű erdő. Ezért **hazai erdőink természetességi állapotát és korösszetételét nem fenntartani, hanem javítani kell.**

Erdőink jelentős részében (38%) az idegenhonos fajok uralkodnak vagy kizárólag azok fordulnak elő. *Őshonos fajú erdőinknek kétharmada (az összes erdőterület 32%-a) ugyanakkor alacsony természetességű.* Idetartoznak a származék és átmeneti erdők, amelyek egykori természetes erdőkben jöttek létre azok leromlásával vagy átalakításával (forrás: infójegyzet 2017/12, Országgyűlés Hivatala). Ráadásul az őshonos fajú erdők egy része, amely ugyan a hatályos törvény alapján nem faültetvény besorolású, de szintén ültetvény jellegű (egykorú, egyfajú, sorokba ültetett, szerkezet nélküli vagy hiányos szerkezetű), tovább rontja a fenti, egyébként is kedvezőtlen képet.

Az idegenhonos fajú erdők térhódítása nem csak az erdősült terület növekedésével járó új földterületek erdősítéséből, hanem az őshonos fajú erdők átalakításából is adódik. Őshonos fajú erdeink számottevő részét az elmúlt száz évben, egy napjainkig tartó folyamat során cseréltük le idegenhonos fajú állományokra. Ennek során mára sikerült felszámolni alföldi erdősztyep erdeink és alföldi ártéri tölgy-kőris erdeink döntő hányadát úgy, hogy eközben az ország „erdősültsége” 90 ezer hektárral nőtt. Az ártéri tölgyeseink utolsó hírmondói az elmúlt három évtizedben tűntek el a Duna-mente nagy részéről (Csepel-sziget, Adonyi-sziget, Solti-sziget, stb.). A költségesen felújítható őshonos fajú erdők helyére idegenhonos fajokot (akác, erdei és fekete fenyő, nemes nyár, amerikai kőris, fekete dió, stb.) ültettünk.

Idegenhonos fajoknak nem csak védett területeinken, de természetes erdőterületeink erdőiben sincs helye. E fajok nem részei a hazai természeti környezetnek, nem tagjai az itteni természetes életközösségeknek, jelenlétük sok esetben káros azokra nézve. Természetes erdők helyén kialakított állományaik gazdaságilag jövedelmezőek lehetnek ugyan, de Magyarország erdővagyonának értékét csökkentik, az ország természeti állapotát, az erdők anyagi és nem anyagi jellegű környezeti szolgáltatásait nagy mértékben rontják.

Az idegenhonos fajok természetes élőhelyekre történő telepítése már eddig is súlyos, olykor pótolhatatlan veszteségeket okozott hazánk természeti örökségében. Elszegényítette az ország természeti környezetét, felszámolta a biológiai sokféleség egy részét, végveszélybe sodort számos csak a Kárpát-medencében található életközösséget és fajt. A déli sárkányfű (*Dracocephalum austriacum*) például élőhelyének átalakítása és elakosítása miatt pusztult ki Kecskemét mellől, a Nagynyíri-erdőből, és Vajta-Kistapé térségéből. A pamacsloboda (*Krascheninnikovia ceratoides*) egyetlen magyarországi állománya azt követően tűnt el, hogy nagyhőrcsöki termőhelyére az ötvenes évek végén fekete fenyőt telepítettek. Az e fajok esetében jelenleg is alkalmazott és az erdei életközösségekre nézve kíméletlen, vagy egyenesen végzetes erdőgazdálkodási módszerek, mindenek előtt a tarvágás, a teljes talajfelújítás és a tuskózás, és az erdő átalakítása számtalan esetben vezetett és vezet napjainkban is egyéb védett növény- és állatfajok állományainak elpusztulásához, a védett terület természeti változatosságának fokozatos elszegényedéséhez.

A különböző természetességű erdők területi aránya rendkívül torz. A magasabb természetességű erdők túlnyomó része hegy- és dombvidékeinken található, ahol az intenzív és destruktív gazdálkodási módszerek a domborzati viszonyoknál fogva szélesebb körben nem alkalmazhatóak. Az alföldi erdők zöme azonban alacsony természetességi szintű, leginkább ültetvény.

Az erdők fiatalosodásának oka a fenntarthatónál gyorsabb ütemű fakitermelés, amivel az erdők növekedése lépést tartani már nem tud. Ennek következtében egyre csökkentik az erdők

vágásérettségi korát azért, hogy a gazdálkodók számára a fakitermelés még továbbra is elegendő jövedelmet biztosítson

(6) A másra nem hasznosítható területeknek tekintett és így erdőterületté nyilvánított, ám valójában természetes erdők kialakulására alkalmatlan természetes élőhelyek, így homokpuszták, dolomitgyepek, szikes legelők és egyéb száraz, fátlan természetes élőhelyek szinten nagy területeken estek áldozatul az idegenhonos fafajokkal történő erdőtelepítésnek. Ez azon túl, hogy a legtöbb esetben gazdasági/erdészeti tekintetben kudarcot vallott, gyakran a kivitelezés módjából fakadóan (például teljes talajfelújítás = a termőtalaj felszántása telepítés előtt) gyomtengerré változtatta az addig fajgazdag élőhelyeket, súlyosan károsítva vagy akár megsemmisítve teljes életközösségeket és különleges, veszélyeztetett vagy „csak” ritka fajok állományait.